

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti s'ra,
— dar prenumeratiunile se primescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu tri luniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Cun esemplariu costa 15 cr.

Tóte siodienele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:
Aradu, Stra'ea Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacse timbrale.

O scena d'in tempulu epidemicu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Coler'a: Ha, ha, ha! . . . bine-mi pare cà te prinsei si pre tine . . . ; acum' te ducu si te prepadescu!

Asociatiunea d'in Aradu: Nute bucurá asiè tare, cà-ci n'ai prinsu nemicu. Au nu vedi, cà eu nu-su trupu cu viétia, ci o **naluca** numai?! . . . (suffá, si pe data se facú nevedinta.)

Coler'a (pentru sine:) Cu atât'a mai bine; — celu pucínu n'o sà mai am lucru si cu ea, si nu me voru blastemá ómenii pre mine pentru perirea ei! ! !

Romani!

Ungari'a, Austri'a, Franci'a, Americi'a adica mai tóta lumea, este lovita de infricosul du **Krach**. — Numai noi „**Gura-Satului**“ stamu **neclatinati** — si fractus illabatur orbis.

Neci cá se póte altu-feliu.

Activitatea celoru dela bursa este impinsa de catra nescari speculatiuni aventurióse, pecandu viéti'a nóstra este sustienuta de catra **dragostea** poporului romanu, coea ce e sigura si vecinica, pre cátu tempu noi vomu tinda a respirá aerulu celu curatu romanescu.

Credemu, cá noi ni facemu acést'a saata detoria.

Deci neci cá ne tememu neci de unu feliu de **Krach** pamenteseu!

Cu nrulu actualu dara dicemu unu adío pentru **triluniulu espiratu**, si pasimu siguri inainte catra **triluniulu urmatoriu Optomvre — Diccemvre 1873**,

Conditiiunile de abouare sunt tótu cele vechi (a se vedè in fruntariulu diurnariulu) 2 fi. fore contu si fore scadere.

La revedere romaniloru!

Aministrati'a dela „**Gur'a Satului**.“

Érasi monologu.

Dóue luni abia trecura,
De candu mundru me visam. —
Candu chiaru eu a mea figura,
In visu, mare o vedeam;

Candu o vedeam ca vladica
Susu in tronu cumu stralucia!
Dar' acést'a e nemica!
Si mai mare ea era. . . .

Mii de ómeni cu sfiéla
Me numiau de domnulu loru,
Toti erau mici, toti obiéla, —
Singuru eram meteoru. . . .

Dómne cumu mi stá de bine
Mitr'a de metropolitu!
Cumu veniau sà mi-se 'nehine
Turm'a mea de pastoritu!

Cà-ci, cumu spunu, am fostu vladica,
Am fostu mare, am fostu domnu;
Dar' in fine éta-o clica
Pefugà placutu-mi somnu:

La congressu se adunara,
S'apucara si la votu, —
Minunatu! mie-mi rescara
Unu votutiú cu totulu — totu.

Remasu bunu metropolia!
Cátu departe sum de scopu! —
Barem Dómne dà sà via
Rondulu, sà fiu episcopu!

Se 'ntrunesece-acusi sinodulu,
Elu s'apuca a votá. —
Elu o sà deslege nodulu:
Mitr'a cine-o va portá?!

Am sà facu deci calculare,
— Socotéla am sà facu —
Cà-ci acum' e su 'ntrebare —
Vladicesculu cumenacu.

Voiu luá deci la esamenu
Fia-care deputatu:
Contra caroru am gravamenu?
Si pre cari am de contatu?

Ei sunt síese-dieci cu totulu,
Totu atâtea voturi aa, —
Inse e 'ntrebare: votulu
Pentru cine ei ilu dau?

Sum siguru cumu-cà *Desseanulu,*
Babesiu, Pop'a si Rotariu, —
Misiciu, Bonceiu, Belesiu, Bocsianulu,
Dreghiciu, Suciú, Barzu, Cadariu, —
Cosm'a, Borh'a si Stanesculu,
Borlea, Dringou, Pagub'a,
Si ai loru, cu *Chirilesculu,*
Toti pe mine voru votá.

Sciu cá *Popoviciu Alexa,*
Ca si totu de un'a elu.
Mi va face ce-va vexa,
Me va mania nitielu;
Inse *Janikám* sosesece, —
Oradanii inca vinu,
Cel'a taber'a 'ntregesece, —
Cesti'a toti mi se inchinu; —
D'in Ineu *Popoviciu Iosic'a*
Inca 'mi aduna vr'o duoi, —
Cumu pui-si aduna clocic'a,
Sà-i salveze de nevoi.

Ionesculu nu e 'n socóta,
Cà-ci o data e alu meu, —
Si mi-e contr'a câte-o data! . . .
Ce vrea?, scie 'lu Ddieu! . . . .

Am apoi sà legu o pace
Cu vr'o càtiva teneréi,
Sciu cu densii ce-am de-a face,
Ca sà fia toti ai mei:
„*Interesulu*“ o sà lege,
O sà tiena, óstea mea, —
„*Interesulu*“ — se 'ntielege —
Me va face-a triumfá.
Ast'a 'n fine nu-e esintia:
Cinéva de ce-mi dà votu, —
Póte are trebuintia,
Sà-i ajutu si eu ce potu; —

Cà-ci esinti'a este alta, —
Alta am si eu de scopu,
Eu am lipsa de unélta, —
Ca sà potu fi episcopu;

A jocá deci de vreti bine,
De vreti a jocá cu focu, —
Redica-ti-me pre mine —
Cà-ci ve saturu eu de jocu! !

Meziesianulu.

Anecdote.

V.

Prunculu țiganului omorî gânsce'a unui omu. Pagubasiulu dete pre pruncu în judecata, éra taț'a ro-gă pe judecatori, ca să nu-i pedepséscă prunculu, că-ci acel'a a cugetatu. că gânsce'a e pasere, déca a vediutu aripe la ea!

VI.

Unu omu se duse la evreulu Itigu și ceru 5. fi în promutu. să-si plătescă port'a. Iudeulu pe unu diumătate de anu ceru 5 fi. interesu.

Éra bietulu omu, ca să se mantuiéscă de eese-cuția, promise. că i va dá. La ce judeulu si numeră cei 5 fi. Dara dupa ce bietulu omu a pusu banii în buzunariu, judeulu îi dise: frathe lone, achum'a are Dumnetia bani: platesce interulu, și apoi la tónna mai usioru vei potè plăti capitalulu. Omulu confusu de necasuri, îi dete cei 5 fi. napoi, și remase detoriu lui Itigu cu alti 5 fi. desî nu a dusu dela elu neci unu cruceriu.

VII.

Domnulu G. avea datina a se imbetá a-dese ori pe la ospetarii, și sér'a tardiu vinea a-casa mortu de bétu. Acést'adatina o avea și servitoriulu seu. — Intru o séra si domnulu și servitoriulu venira beti și se trautira pe unu patu, fore a scî unulu de altulu. In aintea dioriloru domnulu, desceptandu-se, strigà: mòi Stefane, vina de vedi, ce omu blastematu este lunga mine în patu? — Stefanu, care erá culcatu cu capulu catra petiórele dlui seu, respunde: togmai asià este și cu mine în patu óre-care omu blastematu. Deci se prinse unulu pre altulu de capu. se palmuira bine. și numai intru unu tardiu se cunoscura, că ei se batu între sine.

VIII.

Unu barbatu, care duce o viét'i'a invrajbita cu soci'a sa, voi a se despartí de dens'a; deci se are-tara inaintea Consistorialui. Presidele intréba pre barbatu, ca să spuna pricin'a pentru ce voesce a se despartí de soci'a sa? Acést'a respunde, că muicrea lui este inderetnica. și neci candu nu s'a potutu svatui și întielege cu dîns'a între 4. ochi. — (Este de sciuntu, că fiasce-care d'în ei nu avea numai câte unu ochiu.)

IX.

In spitalulu d'în opidulu M. adusera 4 morbosí, cari erau impresurati de colera. Mediculu li si tramine medicinalele cuvenite. — Demanét'i'a mediculu se duse la spítalu și întrebà pre grigitoriulu: au luat morbosí medicinalele, și au urmatu? Acel'a respunde: au luat 3 insi și de locu au moritu; ér' alu patrulu le-a aruncatu pe ferésta, și acel'a s'a vindecatu!

X.

Dóue muieri, un'a moraritia, éra alt'a gradinaritia, dupa ce amendóue si-au datu bancnótele la sehimbatoriulu de bani de la vam'a d'în D. unde erá mare imbuldiéla, fiasce-care d'între ele se grabiá, să-si capete banii; deci morariti'a impinse 'napoi pre gradinariti'a, dîcendu: mai 'nainte vine placin'a, apoi síalat'a! —

Dialogu

între Draguti'a și deputatulu a rogu omu X.

Draguti'a: Mă miru, domnule deputatu, că cumu poteti avè Dvóstre opiniunca publica și majoritatea precumpanitória a romaniloru ortodosi pre parte-vi?! Spuneți-mi, rogu-ve, ce să facu io, ca să potu castigá acést'a mare bunetate neprețiuivera?

Deputatulu: X. — Fórté usioru este mediuloculu. — Sî fi omu cumu se cade, să departezi pentru totu-deun'a pre mancalorio-sfartomeionulu, caurs'a reului, d'în giuru-ti, să nu te amesteci în alegerile dictali, și apoi fericitu vei tu Dragutio. —

Draguti'a: Hm! Mare sacrificiu! că-ci cu sfarnario-mancalorio-meleonulu suntemu pré intima legati, și cele-i-alte conditiiuni sunt pré radicali. P'în ucmare, nu-ti potu urmari sfatulu Dtele. —

Deputatulu: X. În vezi și vezi veciloru déra să nu te bucuri de general'a încedere a metropoliei.

Gorespondintia.

Giul'a germana (cottulu Bichisiu.)

(*Convingere intuitiva.*) Cu ocasiunea unei incuisioni, ce s'a facutu în contr'a parintelui Nic'a, a venit pre tapelu întrebarea, că óre fienca acera, ce se aflu în parintele, servitória seu concubina-i este? Poporulu nisuiá să convingu pre Radssimulu protopopu Chirila despre asertinca loru, adeca cumu-cà i este concubina. — Ei da Chirila odata cu capulu nu vrea să créda, ci dînsulu afirmá că i-este servitória, și pofitá argumentatiuni mai dskaitate dela ei pentru asertinca loru. Poporeni desî îi spunca, că ciastite Dnde, parintele merge la balu cu ea, și o pune în caratia de drépt'a santiei sale, o pórt'a de braciú și altele; cu tóte aceste Radssimulu Chirila nu a fost concinsu. — Dumnedieu ínse a datu asié de bine, că dómnia parintelui Nic'a a fostu fericita de a nasce unu coconu. Poporulu acum'a surprinsu de bucuria eschiama: acum'a vomu potè dóra convinge pre cinstitulu patrupopu, că preutés'a nóstra e intru adevéru preutés'a!*)

Farinariu.

Poveste.

Érá unu popa romanescu cu numele N. Bășanu. Acestu popa are unu fiu cu numele Mihaiu. — Mihaiu a absolvatu gimnaziulu și dreptarile și erá romanasiá uteum-que bunisiora. Va să dica: s'a crescutu cu prescuri romanesci și elu a și iubitú prescurile, și a iubitú și nat'i'a, care i-a datu prescurile popei, ca să-si hranéscă prunculu.

Crescendu prunculu popei îi crescu și velf'a, și cugetá pentru sine: déca remane elu pe lunga prescuri, nu mai are mancaru domnesci și asié nu-lu va considerá nime ca pre domnu mare, — asié se puse și-si parasí patri'a (Biharea) și prodi în Banatu.

Aici a facutu ca țiganulu cu pranele — cu prescur'a popéscă*): se puse a se camanaci la unulu și altulu pana încapit de domnu la ugari și de deputatu totu la ugari. — Ei dar' elu 'nainte de a face acestu Genie-streich fuse-se alesu de natia și de deputatu la congresulu basericescu gr. or. adeca a basericeii la care a slugitu tata-sen, ca să capete prescuri și să créscă pre Mihaiu. — Prunculu popei: Mihaiu, de candu a încaputu la domnia a uitatu limb'a popei, — că ci acum'a la congresulu electivu romanescu în Săbiu, fóre să-lu fia pusu cineva**) se puse și tienú unu toastu, dar' nu în limb'a popei, ci în a unguriloru! —

*) Ba neci acum' nu-lu veti convinge, că-ci e pretenu cu pop'a. Red

*) Dar' să nu patiésca éra pe urma ca țiganulu cu pranele. Red!

**) Adeca a fostu procatoru nebagatu. Ergo tienă-si de plata. Red.

Telegrame originale.

Sucéva ^{27/10}. Profesorii remani de aici plecarea adi, in corpore, cu trenulu acceleratu, la Cernauti, ca să se inscrie in Societatea pentru cultur'a și literatur'a poporului romanu d'in Bucovina.

Cernauti ^{27/10}. Redactorulu trilingvu „Bukovinär pädagogische Blätter“, pe speșele guvernului, directorulu și vicelandeschulinspektorulu **Demeter Ispescu** este secretulu candidatu pentru Reichsrath alu „Jungrumäniloru“ bucovineni, ca capu acestei partide. Alegerea lui e sigura.

Publicatiune.

Subscrisulu Secretariatulu alu „Gurei Satului“, d'in consideratiune,

a., că pentru eparchiele Aradului și Caransébesiului nu se afla norme positive despre acelea persoane, cari au dreptulu a portá procese divortiale și disciplinari, in numele partideloru litiganti și inculpati la forurile baserico-judecatoresci, ca foruri matrimoniale și disciplinare;

b., că mai departe, fore atare norma positiva, se despóia și derapana moral'a publica și se scandalisêza poporulu nostru celu credinciosu, ajungendu abuserile in acêș'a directiune pone la estrem'a potentia, încātu societatea omenésca nu se mai pôte sustienê in pace și ordine: ne aflâmu indreptatiti a introduce și in pre-disele eparchii a le Aradului și Caransébesiului in modu provisoriu Ordinatiunea Ven. Consistoriu Archidieceșanu d'in 10 și 13 Ianuariu, Nrulu 37. d'in anulu 1872. care in omisu incependu d'in prima Ianuaria 1873. are putere absolutu obligatoriã retroactiva și pentru acestea douê eparchii ale provinciei nôștre metropolitane, — provocandu-se totu odata acei individi, cari voiescu a portá, ca defensori, procese divortiale și disciplinari, a se supune esamenului prescisu de acestu ordinu la secretariatele respectiveloru consistorii eparchiali, — celu multu pone la domíneo'a Tomii 1874. st. v. Ceea-ce se aduce spre indreptare și mai de parte urmare la public'a cunoscintiã. Dela Secretariatulu Gurei Satului. Lun'a luminei cunoscintiã.

„Tand'a & Comp.“

Epistolã d'in ceriu.

Pré iubite patrónel!

Dómne bine e in vaiu! și eu binele acest'a numai cam pe vremea alegerei de vladica la Aradu va fi anulu de candu-lu sentiescu; — de atunci, iubite patrónel, de candu binevoisî a tienê parastasulu pentru mine. Ti multiamescu. — Ti voiú dá revanche-ulu!

Eu și aici sum generalu, și aici depinde multu de la mine. — Ce ai doritu, se va implinî. — Tu pr'in parastasu nu numai pe pamentu ti-ai cascigatu patroni și renume, ci și aici la noi in ceriu: m'ai castigatu pre mine, Sciu pré bine ce ti-a fostu scopulu finalu pr'in parastasulu meu, și fiindu-cã tu ai consideratu de instrumentu potrivitu pentru scopurile tale chiaru parastasu și chiaru pentru mine, care pon' acum natiunei și basericeii tale, te și la ai tei, neci unu bine, neci unu servitiu nu vi-am facutu, eu singuru voiú fi instrumentulu celu mai tare pentru scopulu teu finalu. Eu in urmarea relatiuniloru mele amicali de aici eu Árpád, Bendeguz, Tuhutum, Örs, Taksony, Szent István, Szent László, și ceia-l-alti voiú

ispravî ce voiú pôte. — Voiú conherá, ca mintile celoru ce trebuie să te redice pre tine in tronulu aspiratiuniloru tale — la scopulu teu finalu, — să fia luminatê și să fia in drept'a. Éra anímele loru să bata pentru tine, și totu-si și 'iu in stangá; — Éra tu să fi la mediulocu, să fi unde ai doritu să ajungi pr'in parastasulu meu!

Altmíntea pan' atunci te voiú mai insciintiã despre tréba.

NB. — Bucatarés'a vóștra: Catiti'a, inca e aici. — Vomu lucrá ce vomu pôte. — Pro primo: îi voiú esoperá iertatiune. Si merita serac'a, cã-ci ca bucatarés'a vi-a servitu cu bucati bune. Multu va contribuî la iertatiunea ei, cã si tu ai asistatu la in-mormentare. A meritatu, cã-ci in viétia s'a portatu bine. —

Danjanich, m. p.

și pentru ortacii lui.

Ursici.

(§) — Ce mai face „brav'a“ ten-rime d'in Aradu?
— Inca totu prinde musce!

(Unu avaru.) Conte P . . . și este de o avutiã proverbialã. In o dí, venira la elu câtiva visitatori cu frunte pline de sudóre și cu respiratiunea silita, cã-ci erã o caldura escesiva. Avarulu nostru vede, cã nu se pôte dispensá de a dá ce-va óșpetiloru sei pentru a-i recorí; inse a dá. îi veniã preste capu. La fine, elu și-calcã pre anima: domniloru, aveti să ve recoriti pré bine. —

— Oh!

— Da, da! E pré caldu, trebuie să ve recoriti. Și cu unu gestu plinu de marire, dișe catra servitoriulu sen: Ieseși! deschide ferestrele! . . . .

Tóc'a Redactiunei și a Aministratiunei.

Actualulu nru este celu d'in urma, care se mai tramite dniloru fosti abonati pre unu triluniu numai. Cere-mu dara cu intetire grabnic'a reabonare, pentru ca să ne scimú orientá de tempuriu.

Dlul Mihailu Miocu in R. Ch. — Ne fiindu insemnatu pre care triluniu ai binevoitu a tramite abonamentulu, și fiindu elu tramisú in decursulu triluniului Iuliu — Sept. te-amú inregistratu pentru acestu triluniu și nrii aparuti ti i-amú tramisú. Fii bunu reinnoesce-lu.

Dlul D. Simaiu in V. Costulu abonamentului pre unu semestru sunt 4 fi. și nu 3 fi. Cere-mu inca unulu.

Casimului d'in Buteni: Pretiulu diurnalui pre unu triluniu face 2 fi. și nu fi. 1. cr. 50. deci remaneti in restantia cu cr. 50.

Dlul V. M. in Cernauti: cere-mu concursulu spirítuale și pentru viitoriu, Salutare!

Dlul M. B. in C. m. — „Anunciulu“ despre nescari detorii de refui-itu, neavendu neci o subseriere, și in form'a acêș'a nepotendu fi intiele-su de catra nimene, — nu se publica.

Dlul T. Rubenescu in M. — Dupa ce D.Ta a' venit a ni te oteri ca colaboratore estraneu, — conformu cererei DTele, ti-amú asem-natu diurnalulu nostru dela nrulu precedinte. Aduna numai anecdote, povesci, similituri și ghicituri poporale, apoi mai și nescari abonati d'in poporu!